

غروب رونق در سرزمین آفتاب تابان

در سالهای نخستین دهه ۱۹۹۰ ژاپنی‌ها ساخت در صحنه اقتصاد جهان تاخت و تاز می‌کردند؛ هر چه را که در اطرافشان می‌درخشید و یا ارزش خرید داشت می‌خریدند. مرکز را کفلر در قلب نیویورک و استودیوهای عظیم فیلمبرداری در هالیوود را با تشریفاتی بی‌کران خود صاحب شدند. خانه‌های آمریکائیان مملو بود از محصولات پاناسونیک، سونی، توشیبا، پایوینر که دلیلی آشکار بر شکست بزرگ آمریکائیان در رقابت صنعتی و فن‌آوری با ژاپنی‌ها محسوب می‌شد. ژاپن با ارائه طرح جدیدی از تلویزیون که «های دفی نیشن» نام گرفته بود و برای نسل‌های آینده طراحی شده بود می‌رفت تا این برتری خود را برای سالها تضمین کند. این سیستم که عریض‌تر، واضح‌تر، با تصاویر درخشان‌تر و مقرون به صرفه‌تر نسبت به گیرنده‌های موجود تلویزیونی است می‌رفت تا ظرف چند سال بازار گیرنده‌های تلویزیونی را قبضه کند. ژاپن با به کارگیری مشترک بازوهای نیرومند دولت و بخش خصوصی و سرازیر کردن میلیاردها دلار در توسعه می‌رفت تا یک استاندارد جدید با فن‌آوری (تکنولوژی) برتر امپراطوری فنی خود را در پهنه گیتی بلامنازع کند. امتیاز و برتری ژاپنی‌ها در ارائه تلویزیونهای «های دفی نیشن» در صدر فرآورده‌های ژاپنی به بی‌اعتبار کردن سازندگان کامپیوتر و نیمه‌هادیها که حتی امنیت ملی آمریکا را تهدید می‌کرد منجر می‌شد.

این تصویر ژاپن در پهنه رقابتهای جهانی تصویری دیرپا نبود، خریدهای هنگفت املاک در آمریکا به سقوط درآمدهایی که انتظارش می‌رفت منجر شد، «تهاجم» به استودیوهای هالیوود برای ژاپنیها در سر بیشتری ایجاد کرد تا درآمد بیشتر. اینک ژاپنیها تنها در صددند از سرعت پرشتاب زیانده‌هایی که از جنگ جهانی دوم به این سو بر ایشان بی‌سابقه بوده است بکاهند. افق موفقیت برای گیرنده‌های تلویزیونی «های دفی نیشن» تیره شده است. ژاپن که با ناپاوری و تاخیر نا کامی‌های خود را پذیرفته، در صدد است برای جلوگیری از زیانهای بیشتر بازاریابی برای تلویزیونهای «های دفی نیشن» را به اوائل قرن آینده موکول کند. یک مقام برجسته شرکت عظیم سونی دلیل این نا کامی‌ها را ایجاد شدن راه‌دولت از بخش خصوصی می‌داند و می‌گوید جدا شدن سریع منافع دولت از صنایع بخش خصوصی یک ژاپن جدید را به

جهان معرفی خواهد کرد. کسب و کار و نفوذ در بازارها به شیوه گذشته، یعنی هر جا که امکان کسب درآمدی احساس می‌شد دولتمردان و صاحبان صنایع دست به دست هم می‌دادند، استراتژی لازم را طراحی می‌کردند و همه توان خود را در پس این استراتژی قرار می‌دادند و آن را به یک جنبش اقتصادی جهانی تبدیل می‌کردند، دیگر کارآئی گذشته را ندارد.

در عصر تهاجم اطلاعاتی که ابداع و نوآوری دیروز، امروز در موزه جای گرفته است شرکتها باید بسیار چالاک‌تر از گذشته عمل کنند، در حالیکه بوروکراتهای دولتی ژاپن که قدرتی بزرگ ولی نه چندان خوشایند و موجه هستند به صورتی روز افزون مانع از سرعت بخشیدن به ابتکارات و نوآوریهای بخش خصوصی می‌شوند. اقتصاد زخم دیده ژاپن و یک سلسله رسوائیهای مالی اعتبار دولتمردان ژاپن را سخت خدشه دار کرده است، شدت ضربه بر این اعتبار حتی با وعده‌های هاشیموتو نخست‌وزیر مبنی بر کاستن از قدرت دولتمردان تعدیل نشده است.

بخش زخم خورده خصوصی که تاران ندانم‌کاریهای دولتمردان را با هزینه‌ای گزاف می‌پردازد، با تمام انضباطی که بر روابط صنعتی، بازرگانی و شخصی در ژاپن حکمفرما است، امروز بیش از این حاضر به اطاعت محض از دولت نیست و ترجیح می‌دهد به جای فعالیتهای مشترک با دولت دست در دست بخش خصوصی سایر کشورها و به خصوص آمریکائیها بگذارد. این اتفاق تقریباً به وقوع پیوسته است و بسیاری از شرکتهای ژاپنی و خارجی با مشارکت در فعالیتهایشان سعی دارند برای کسب منافع بیشتر از تجربه‌های یکدیگر استفاده کنند. هفته گذشته گفته شد شرکت سونی به یک معامله و عقد قرارداد با دستگاه خبری و ارتباط جمعی روبرت مورد اک سلطان. رسانه‌های گروهی جهان برای مشارکت در بخش برنامه‌های ماهواره‌ای خود نزدیک شده است. مقامات این شرکت معتقدند که امروز نسلی از جوانان پدید آمده‌اند که فرهنگی نو از مسائل صنعت و بازرگانی را با خود دارند که در محدوده‌ها و چارچوبهای کند و بی‌روح دولت نمی‌گنجند. این نسل در مقابل دولت قدری صریح‌تر و گستاخ‌تر از نسل گذشته است. آنها قدری روشن‌فکوتر، قدری انعطاف‌پذیرتر و تا حد زیادی غرب‌زده‌تر هستند. دولتمردان ژاپن تنها به تکنولوژی این کشور

آسیب نرسانده‌اند. گرتی‌بینی آنها موجب شده که کل اقتصاد ژاپن از سرعتی که در گذشته داشته است باز بماند، با این حال ژاپن در مرحله سقوط اقتصادی نیست و شاید از آمریکائیها و سقوط آنها در دهه گذشته که آثار رکودی آن هنوز هم مشهود است نیرومندتر باشد. مازاد بازرگانی ژاپن پس از یک دهه کاهش، بهبود نسبی یافته است. هاشیموتو و عده اصطلاحات عمیق و بلندپروازانه و از جمله رقابت‌آمیزتر کردن بازارهای مالی را داده است. این وعده‌ها باعث خواهد شد که در شرکتهای روحی تازه دمیده شود و موضع ابدایی و روح نوآوری در آنها تقویت گردد. تکنولوژی برتر ژاپنی نیز به پایان راه خود نرسیده است. تاموتسو هارالا، یک مقام رسمی در یک شرکت بزرگ الکترونیک ژاپنی می‌گوید: «ممکن است تکنولوژی دیجیتال در آمریکاز ژاپن پیشرفته‌تر باشد، ولی تکنولوژی دیجیتال جنبه‌های متعدد و متفاوت دارد، ممکن است یک روز صبح از خواب برخیزید و ببینید که تکنولوژی ژاپن در پیشاپیش آمریکاد حرکت است».

بدترین ضربه‌ها

ناکامی ژاپن در سیاستهای صنعتی در سالهای اخیر متعدددند، عمده‌ترین آنها عبارتند از: سرمایه‌گذاری در املاک و مستغلات: اشتباه محاسبه وزارت دارائی ژاپن و ناتوانی در پیش‌بینی رکود در آمریکا باعث شد که ژاپن دو تریلیون دلار در زمینه املاک و مستغلات در آمریکا سرمایه‌گذاری کند. ارزش سهام این سرمایه‌گذاری تا بیش از نصف سقوط کرد. ژاپن پس از گذشت چند دهه توانسته است تنها سیصد و سی هزار دستگاه گیرنده تلویزیونی «های دفی نیشن» به فروش برساند در حالی که تولید این گیرنده‌ها رقمی در حدود هشت میلیارد و سیصد میلیون دلار هزینه در بر داشته است. نسل پنجم کامپیوترهای ژاپنی فروش موفقیت‌آمیز نداشته، در حالی که ۴۷۰ میلیون دلار هزینه داشته است.

طرحهای ژاپن برای برپائی صنایع هواپیماسازی در سالهای دهه ۱۹۶۰ و همچنین ایجاد سکوهایی پرتاب موشکهای فضائی با هزینه‌های چند صد میلیون دلاری ناکام بوده است.

ماخذ: مجله نیوزویک، ۱۷ مارس ۱۹۹۷

برگردان از سرویس ترجمه گزارش □

اقتصادی

اندونزی: سوهارتو دارای گوشهای شنوا شده؟

دارند) دو سوم افزایش یافته و امروز این خانواده‌ها بیست و یک درصد جوامع شهرنشین را تشکیل می‌دهند و تعداد افرادی نیز که قدرت خریدشان رو به افزایش است هر لحظه بیشتر می‌شود. عده کسانی که صاحب موتورسیکلت شده‌اند نسبت به سال ۱۹۹۵ بیش از ۸۳ درصد افزایش نشان می‌دهد که اکثر ایشان کارگرانی هستند که بخشی از درآمد خود را برای خانواده‌های خود در مناطق روستایی ارسال می‌کنند. امروز در این روستاها می‌توان شاهد منازل سیمانی و آنتن‌های ماهواره‌ای بر فراز آنها بود ولی هیچکدام از این اقدامات نتوانسته است توقع مردم را از هر چه بیشتر خواستن از سوهارتو کاهش دهد. سوار سونو می‌گوید: «این بچه‌های نسل مرفه هستند که بیشترین انتقاد را به سوهارتو دارند و بیش از سایرین در مورد آزاده‌سازی سیاسی ناشکیبائی از خود نشان می‌دهند.»

امروز سؤال اساسی در مقابل سوهارتو آینده رژیمش پس از او است و همه جهانیان چشم به آخرین حرکت دوران حیات او در مورد جانشینش دوخته‌اند. بسیاری از اندونزی‌بانیها ترجیح می‌دهند سوهارتو قبل از مرگ زمام امور را به شخصیتی جوان‌تر بسپارد ولی آنهایی که دیکتاتور اندونزی را از نزدیک می‌شناسند معتقدند او پس از پایان دوران رئیس‌جمهوریش در سال ۱۹۹۸ مقام خود را برای پنج سال دیگر تمدید خواهد کرد.

سوهارتو به ندرت با رسانه‌های گروهی به گفتگو می‌نشیند و در یکی از مصاحبه‌های نادر خود با مجله نیوزویک درباره کشورش، گذشته و آینده آن سخن گفته است:

نیوزویک: در مورد انتقادهائی که از نقض حقوق بشر در اندونزی می‌شود چه پاسخی دارید؟
سوهارتو: در بسیاری از موارد اخبار مربوط به وضعیت حقوق بشر در اندونزی به صورت گسترده‌ای

مخالفانش به عقوبت‌های هولناک دست به بازداشت سران آنها زد و از جمله سری بنتیانگ پامونکاس سیاستمدار معارض خود را که انتخابات ماه مه پارلمان را تحریم کرده بود به زندان انداخت.

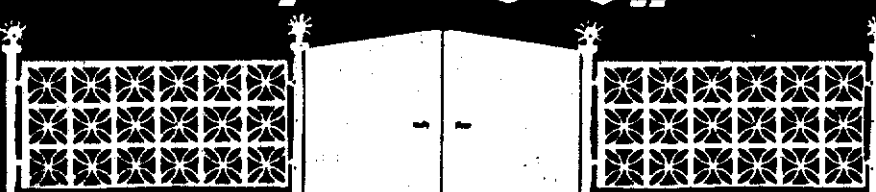
در شورشهای تابستان گذشته سوهارتو از سوی مخالفان متهم شده بود که حتی به حرفهای مردم گوش نمی‌دهد که ناظران می‌گویند پس از آن اتهامها، او امروز گوش شنواتر نسبت به گذشته دارد، سوهارتو گفته است: «از افسادی که دامنگیر دستگاه‌ها کمه‌او است آگاهی دارم» و این فساد در رأس اعتراض‌هایی قرار دارد که طبقه متوسط جدید به آن معترض است. سوهارتو وعده داده است با پدیده‌ای که جوونو سوزان سونو یک تحلیل‌گر اندونزیائی آن را «آگاهی عمومی از اختلاف در آمد طبقات که بسیار به طول خواهد انجامید» نامیده است، به مقابله برخیزد. این اختلاف عمیق میان فقیر و غنی یکی از دلایل عمده شورشهای تابستان گذشته در جاکارتا و پس از آن پرخوردهای خونینی بین روستائیان فقیر و پلیس خشن سوهارتو در اطراف شهرهای بزرگ بود. سوهارتو با تمام توان از دستگاه حکومتی خود در مقابل اتهاماتی که بر او در مورد حمایت بی‌دریغش از سرمایه‌داران وارد می‌شود دفاع می‌کند و می‌گوید سرمایه‌داران، بازرگانان عمده و صاحبان صنایع عاملی با اهمیت در رفع فقرزدائی هستند و با غرور از «خانواده سعادت مندملی» که برنامه‌ای است برای کنترل جمعیت داد سخن می‌دهد.

ناشکیبائی بچه‌های نسل مرفه

اندونزی در پیمودن راه دوره انتقالی از فقر به رفاه عمومی بسیار سریع عمل کرده است و مشکلات سوهارتو نیز از همین سرعت ناشی می‌شود. طی تنها دو سال تعداد خانواده‌های متوسط الحال (خانواده‌هایی که در ماه بیش از پانصد دلار درآمد

سوهارتو، رئیس‌جمهور مقتدر اندونزی، وقتی حرف می‌زند یا با خبرنگاری مصاحبه می‌کند همواره دست بالا را می‌گیرد. ضعف‌های حکومتش را می‌پوشاند و با تعصب و افتخار از کارهایی که برای اندونزی کرده است سخن می‌گوید. سوهارتو را شاید بتوان یکی از قدرتمندترین و با دوام‌ترین رهبران جهان توصیف کرد، اما در هفتاد و پنج سالگی و در آستانه سی و سومین سال به قدرت رسیدنش با آنچنان مسائل و بحرانهائی پیچیده‌ای روبرو است که مشکل بتوان گفت برای هر یک از آنها پاسخ قانع‌کننده دارد. سوهارتو که رکورد طولانی‌ترین رهبر را در آسیا دارد، همچنان با اعتماد به نفس کامل و اطمینان از ادامه رژیمش از این رژیم دفاع می‌کند و هیچ جانشینی، دست کم در کوتاه مدت، برای خود نمی‌شناسد. او یک رهبر هوشیار و برخلاف سایر دیکتاتورها که بهانه‌های متعدد به دست مخالفان و مدعیان حقوق بشر می‌دهند، ضمن ادامه روشهای خودکامه حداکثر بازسازی زندگی کشورش را به دوش می‌کشد و موفقی شده است چهارمین کشور جهان از نظر جمعیت را تا حدود زیادی از مرحله فقر خارج سازد و هرج و مرجهای سیاسی را در کشور پهنایش مهار کند. امروز همگان این سابقه او را تحسین می‌کنند. اما شورشهای تابستان گذشته که ناشی از ظهور یک طبقه متوسط مرفه الحال است نشان داد که «پدر توسعه اندونزی» آنچنان که یارانش او را ملقب کرده‌اند بیش از این نمی‌تواند خفقان سیاسی را که به بهانه توسعه بر افکار، آزادی بیان و آزادیهای فردی حاکم کرده است، حفظ کند. گرچه این تحركات به شدت سرکوب شد و خانم مگاواتی سوکارنو پوتری رهبر آن تحت مراقبت شدید نیروهای رژیم قرار گرفت ولی شدت تظاهرات و شورشها نشان داد که خاموش کردن همیشگی آن کاری است نه چندان آسان. سوهارتو ضمن تهدید

دیوار مشبک

سنگ - سرامیک - موزائیک - بازسازی ساختمان - کنیگس - رولکس

توليدات سیمانی بهنام

تلفن: ۸۷۵۰۵۶۳
۸۷۴۶۸۹۴
۸۷۵۹۹۲۹
تلفکس: ۸۷۵۹۹۲۹

تحریف می‌شوند، حقوق بشر تنها پرداختن به یک سلسله خدمات و مفاهیم حقوقی و عدالت اجتماعی نیست، من معتقد به بود بخشیدن به کیفیت زندگی مردم اندونزی خود نوعی پرداختن به حقوق بشر است. نیوزویک: می‌توانید مثالهایی از بهبود کیفیت زندگی بزنید؟

سوهارتو: اصول اساسی سیاستهای توسعه ما بر ثبات اجتماعی و توزیع منصفانه ثمرات رشد اقتصادی در میان ملت است. این رشد در ده سال گذشته هلواره هفت و نیم درصد بوده است. بخشی از این سیاست به رفاه و سعادت خانواده‌ها اختصاص داده شده است که یکی از ثمرات آن رساندن نرخ رشد سالانه جمعیت از ۲/۵ درصد به ۱/۶ درصد در حال حاضر بوده است و امیدوار هستیم در نخستین سالهای قرن بیست و یکم این نرخ را به رقم یک درصد برسانیم، جمعیت کشور ما در حال حاضر دویست میلیون نفر است و چنانچه ما در بیست و پنج سال گذشته بر اجرای برنامه‌های تنظیم خانواده اصرار و تأکید نمی‌کردیم جمعیت کشور در سال ۱۹۹۷ به دویست و بیست میلیون نفر بالغ می‌شد.

برنامه دیگر ما زدودن فقر در جامعه‌ای بود که ناداری در تار و پود آن تنیده بود. بدیهی است در این زمینه کاملاً موفق نبوده‌ایم، اما بد نیست به این حقایق توجه شود: بیست و پنج سال پیش ۶۰ درصد از مردم اندونزی زیر خط فقر زندگی می‌کردند، امروز این رقم پانزده درصد است که برای کشوری با جمعیت دویست میلیونی یعنی چهارمین کشور جهان از نظر جمعیت رقم بدی نیست.

نیوزویک: چه عواملی باعث این موفقیتها شده‌اند؟ سوهارتو: از روز نخست برنامه تنظیم خانواده یک برنامه اجباری نبود و بر مبنای اقدامات داوطلبانه قرار داشت، ما دریافت آموزشهای لازم را در مورد داشتن خانواده‌ای کوچکتر به زوجها ارائه می‌دادیم که در این میان راهنماییهای علمای اسلامی نقشی بسیار با اهمیت داشت. ما بر خلاف بسیاری از کشورها برای کنترل جمعیت به سقط جنین معتقد نبودیم بلکه رهبران مذهبی ما با آگاهی‌هایی که از عواقب افزایش جمعیت داشتند برای کاهش زاد و ولد راه درست را به مردم نمایانند. ما معتقد نبودیم و رهبران مذهبی را نیز قانع کردیم که فرزند بیشتر به معنی سعادت افزوتر نیست و به این ترتیب مفهوم داشتن خانواده‌های کوچکتر را به میان مردم بردیم، به دختران همان حق را در مورد بچه‌دار شدن دادیم که پسران از آن برخوردار بودند و به زوجها تفهیم کردیم که داشتن فرزند ذکور و اثاث در میان خانواده‌ها هیچ تفاوتی با یکدیگر ندارد. بلکه این تعدد فرزندان است که بر دوش خانواده‌ها سنگینی می‌کند.

نیوزویک: منظورتان از توزیع منصفانه ثروت‌های ملی چیست؟

سوهارتو: درآمد‌های ناشی از کسب و کار، درآمد‌هایی مشروع هستند زیرا اقتصاد ملی را یاری می‌دهند ولی این درآمد‌ها نباید در جهت رفاه ملت

اندونزی به کار گرفته شوند و ما از بخشی از آنها در جهت فقرزدانی استفاده می‌کنیم، به این ترتیب که از سرمایه‌داران خواسته‌ایم دو درصد از درآمد خود را پس از کسر مالیات و حداکثر تا ۵۰ هزار دلار در سال به یک صندوق ویژه فقرزدانی اختصاص دهند.

شرکت‌های اندونزیایی به این دعوت ما پاسخ مثبت داده‌اند و هم اکنون مبلغ دویست میلیون دلار در این صندوق موجود است که ما بهره آن را با نرخ بسیار پائین به ناداران جامعه می‌پردازیم و آنها این مبلغ را به سرمایه‌گذاری در رشته‌هایی که نیاز به سرمایه زیاد ندارد به کار می‌گیرند. این وامها در مناطق فقیرنشین و روستایی به ایجاد شرکت‌های کوچک در کنار شهرهای بزرگ کمک می‌کند، آیا این خود تظاهری از احترام به حقوق بشر نیست؟

نیوزویک: آیا در خارج از اندونزی کسی این تلاش شما را احساس می‌کند؟

سوهارتو: بعضی‌ها کوشش می‌کنند این تلاشها را بی‌ارزش جلوه دهند و سعی دارند به ما بگویند که بدون توجه به فضای انسانی می‌خواهیم به رشد اقتصادی نائل شویم که باعث می‌شود فاصله میان فقیر و غنی باز هم بیشتر شود. ما به آنها می‌گوییم بدون مشارکت دادن سرمایه‌داران بزرگ در فعالیتهای مربوط به اقتصاد ملی توسعه‌ای در کار نخواهد بود.

بگذارید صادقانه بگویم که ما از انتقاد و خرد گیری هراس نداریم، ما آماده پذیرش هر طرح مثبت برای پیشبرد روند توسعه هستیم و متهم کردن ما مشکلی را حل نمی‌کند. ادامه تلاش برای بی‌ارزش کردن کوششهایمان در جهت فقرزدانی و از میان برداشتن فاصله فقیر و غنی بدون ارائه راه‌حلهای واقع بینانه ممکن است به تحریک حساسیتهای مردم منجر شود که می‌تواند از طریق بروز شورشها و ویرانگری و خرابکاری منجر شود و ارکان مستحکم اجتماعی ما را متزلزل سازد، ما این روند را در سالهای اخیر بارها تجربه کرده‌ایم ولی بروز آن را نمی‌توانیم بار دیگر تحمل کنیم.

نیوزویک: برنامه‌های آینده‌تان برای اندونزی کدامند؟

سوهارتو: تا قرن آینده تنها سه سال فاصله داریم، از

ویژگیهای منحصر به فرد قرن آینده آزادسازی هر چه بیشتر اقتصاد و تجارت آزاد در کشورهای جهان خواهد بود. تنها کشورهایی که توسعه دست خواهند یافت که قادر باشند در بازارهای بین‌المللی به رقابت بپردازند. بنابراین ما راهی جز پرداختن به علوم و تکنولوژی و اطلاعات برای تأمین توسعه اقتصادی خود نداریم، دولت ما به خوبی از فساد که حاکم بر دستگاههای اداری ما است آگاهی دارد و مبارزه با آن را از مدت‌ها قبل آغاز کرده است. ما یک کمیسیون ملی حقوق بشر برای حفظ و تأمین حقوق مردم در قبال زیر پا گذاشتن آزادیهای اساسی و بهبود حقوق انسانی آنها تأسیس کرده‌ایم. این کمیسیون موظف است قانون را در جامعه حاکم سازد، اصول دموکراسی و احترام به حقوق بشر را تأمین نماید. توسعه به معنی حرکت در جهت پیشرفت و استمرار اصلاحات است، ما خود را در راه پیشرفت قرار داده‌ایم، نسل رهبران امروزی ما به اثبات رسانده‌اند که در راه ایجاد ثبات به عنوان نیاز اصلی جامعه اندونزی نقش خود را به خوبی ایفا کرده‌اند.

ماخذ: مجله نیوزویک، ۱۷ مارس ۱۹۹۷
برگردان از سرویس ترجمه گزارش، □

خدمات مسافرتی جهانگردی

صفا تور

تورهای داخلی و خارجی

مشهد، کیش، اصفهان، شیراز

گشت یکروزه تهران

دبی . ترکیه . سوریه

ویزای دبی و شارجه با شیمی مناسب

به مدیریت سیدنورالدین دربندی

۸۵۴۰۵۵ - ۸۷۴۹۰۴۷